

**OLYMPIAKOMITEAN JA
URHEILUYHTEISÖN
HALLITUSOHJELMATAVOITTEET**

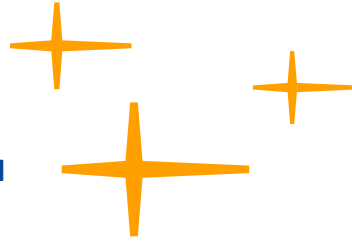
Lähtökohtia

LIIKUNTA

Vain viidesosa suomalaisista liikkuu terveyden kannalta riittävästi.

Liikkumattomuuden kustannukset yhteiskunnalle ovat 3,2-7,5 miljardia vuodessa. Liikkumattomuuden kustannukset ovat kasvussa, muun muassa koska väestömme ikääntyy ja lapset liikkuvat liian vähän.

Jos Suomi saadaan liikkeelle, edut eivät rajaudu kustannussäästöihin. Liikunta vaikuttaa terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi myönteisesti esimerkiksi oppimiseen, yhteisöllisyyteen ja työkykyyn.

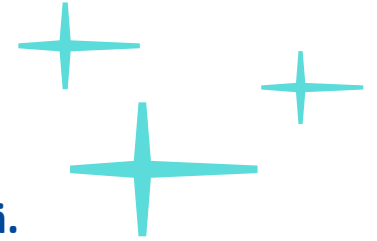

HUIPPU-URHEILU

Suomalaiset arvostavat ja haluavat huippu-urheilumenestystä.

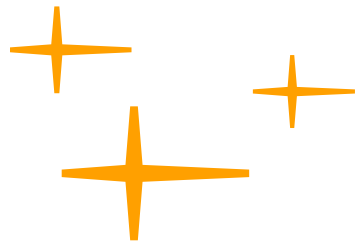
Huippu-urheilumenestys ei ole mahdollista nykyisillä resursseilla. Lisäksi johtaminen on ollut epäselvästi jaettu ministeriön ja Olympiakomitean välille. Työnjaon selventäminen on jo käynnistynyt liikuntapoliittisen selonteon pohjalta.

Suomalaisilla tulee olla kilpailijamaiden urheilijoiden verrattuna tasavertaiset mahdollisuudet menestyä. Kärkiurheilijoilla ja lahjakkaimmilla nuorilla tulee olla kansainvälisesti kilpailukykyinen valmentautuminen ja toimintaympäristö.

Ratkaisuja

LIKKUVA SUOMI

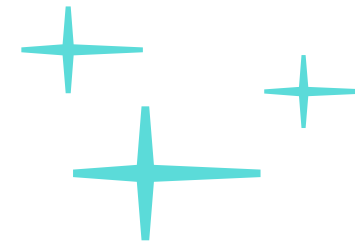

Liikkumattomuuden haittojen ja niistä aiheutuvien kustannuksien kasvuun vastaamiseksi liikunta tulee ottaa poliittiseksi prioriteetiksi. Välineenä on **Liikkuva Suomi** -ohjelma.

Liikkuva Suomi tarkoittaa:

1. Liikunnallisen elämäntavan vahvistamista
2. Elinvoimaisen seuratoiminnan ja kansalaisyhteiskunnan tukemista
3. Kokoavaa liikuntapolitiikkaa

MENESTYVÄ SUOMI

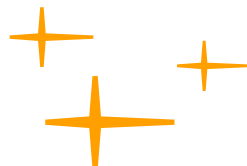
Huippu-urheilumenestyksen mahdollistamiseksi kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa huippu-urheilulle tulee rakentaa **menestyksen edellytykset**.

Menestyksen edellytykset tarkoittaa:

1. Resurssien lisäämistä kansainvälisesti kilpailukykyiselle tasolle
2. Selkeän johtamisen toteuttamista ministeriön ja Olympiakomitean välillä ja tarvittaessa huippu-urheilulain hyötyjen riippumatonta selvittämistä

Poiminnat tavoitteista

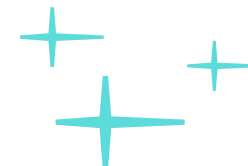
Kerhoja kouluun

Harrastaminen koululla koulupäivän yhteydessä mahdollistaa yhdenvertaisen harrastamisen ja lisää lapsille ja nuorille lisää aikaa perheen ja kavereiden kanssa, antaa motivoivaa tekemistä ja vähentää yksinäisyyttä. Hallitusohjelmassa tulee olla tavoitteena kerhoja joka koululla.

[Tutustu tavoitteeseen >>](#)

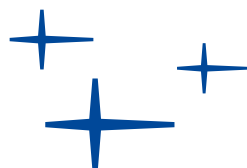
Resurssit menestykselle

Kansainvälisen kilpailun kiristyessä ilman lisäresursseja nykyistäkin urheilumenestyksen tasoa ei pystytä säilyttämään. Lisäresurssit takaavat nykyistä laadukkaamman valmentautumisen ja kilpailukykyiset toimintaympäristöt. Hallitusohjelmassa tulee olla tavoitteena 10 miljoonan euron lisäys huippu-urheilun resursseihin.

[Tutustu tavoitteeseen >>](#)

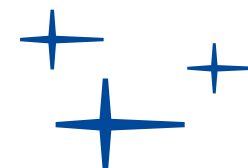
Budjetin avaaminen

Budjetin avaaminen mahdollistaa useat uudet toimet liikunnan ja urheilumenestyksen lisäämiseksi. Keskeistä on käyttää veikkausvoittovarojen lisäksi myös yleiskatteellisia budjettivaroja – kuten kaikilla muillakin toimialoilla. Hallitusohjelmassa tulee olla tavoitteena budjetin avaaminen liikunnalle.

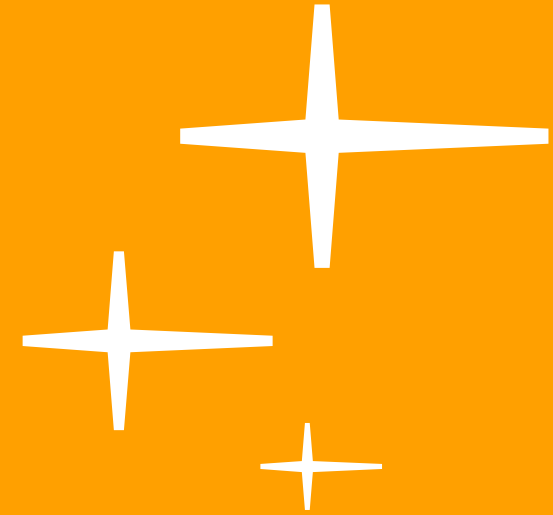
[Tutustu tavoitteeseen >>](#)

Kokoava liikuntahallinto

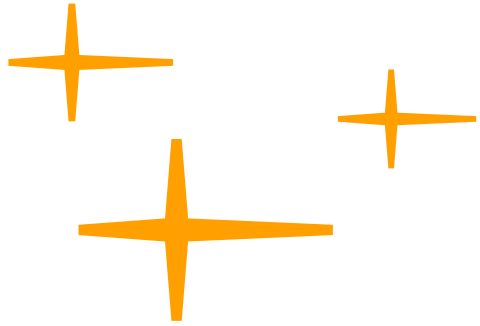
Liikuntaa ei voida edistää vain liikuntapolitiikalla: tarvitaan koordinoitua esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon, liikenne- ja viestintähallinnon ja ympäristöhallinnon kanssa. Hallitusohjelmassa tulee olla mainittu liikunnan parempi koordinaatio valtioneuvoston ja virkamiesjohdon tasoilla.

[Tutustu tavoitteeseen >>](#)

LIIKKUVA SUOMI

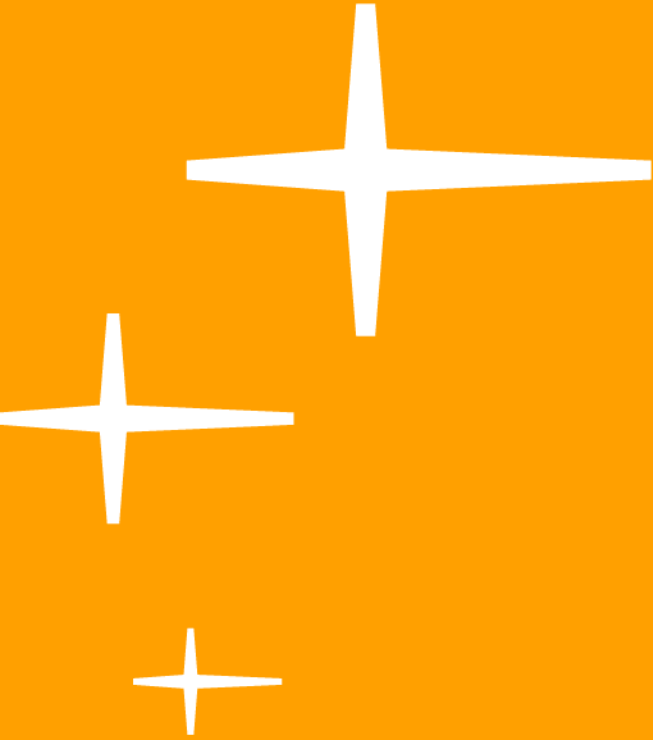
Kokoava ja kattava liikunnan edistämisen ohjelma

LIKKUVA SUOMI

- + Tavoitteena on pysäyttää liikkumattomuuteen liittyvien haittojen lisääntyminen lyhyellä aikavälillä ja puolittaa haittakustannukset pitkällä aikavälillä
- + Liikkuva Suomi purkaa yli 3 mrd. euron liikuntasidonnaisia kustannuksia, ja estää niiden kasvun väestön ikääntyessä (eli vanhusväestön osuuden kasvaessa).
- + Vain viidesosa suomalaisista liikkuu terveyden kannalta riittävästi.
- + Ohjelma kaventaa terveyseroja, vahvistaa osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä
- + Liikkuva Suomi -ohjelmaa lähellä oleva kokonaisuus on käytössä esimerkiksi Saksassa, nimellä In Form

1

TARVE

SÄÄSTÖT PITKÄLLÄ AIKAVÄLILLÄ: enintään 7,5 mrd.

Liikkumattomuuden aiheuttamat vuotuiset kustannukset Suomessa

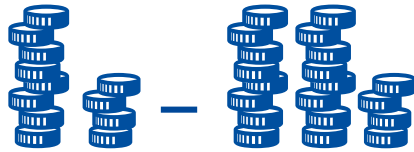

Terveydenhuollon suorat
kustannukset
600 M€

Tuottavuuskustannukset
900 - 3800 M€

Laskelman ulkopuoliset
terveydenhuollon kustannukset

Tuloverojen menetyks
1400 - 2800 M€

3,2-7,5 mrd.

Arvonlisäveron ja muiden
välillisten verojen menetykset

Liikkumattomuuden aiheuttamat
päästöjen kustannukset

Muut kustannukset

Maksetut
työttömyysturvaetuedet
30 - 60 M€

Ikääntyvien koti- ja laitoshoidon
kustannukset
600 M€

Syrjäytymisen kustannukset
70 M€

Suomen väestö
ikäntyy –
nopeimmin
EU:ssa

Vain murto-osa
lapsista ja
nuorista liikkuu
riittävästi

Kustannusten epävarmuus kasvaa

Liikunnallinen elämäntapa on yhteydessä **hyvään elämänhallintaan** ja menestymiseen työelämässä.

www.ttl.fi

Työikäisten liikunta lisää tuottavuutta, jaksamista ja vähentää poissaoloja.

www.ttl.fi

Liikkuvan aivot pelaavat: Liikunnalla on yhteys hyviin oppimistuloksiin, elinikäiseen oppimiseen ja aivojen hyvään toimintaan.

www.likes.fi/ajankohtaista/koulupaivan-aikainen-liikunta-ja-oppiminen

Liikunta, seura- ja kansalaistoiminta vahvistavat vuorovaikutustaitoja ja sosiaalisia verkostoja.

www.ukkinstituutti.fi

Hyvinvoinnin tekijä: Liikunta on unen ja ravinnon ohella keskeinen niistä hyvinvoinnin lähteistä, joihin jokainen voi vaikuttaa. Nämä tekijät ovat myös keskinäisesti riippuvaisia: liikunta edistää esimerkiksi unen laatua ja määrää.

www.ukkinstituutti.fi

Tuottavuus
Oppiminen
Yhteisöllisyys
Terveys
Hyvinvointi
Toimintakyky

Liikuntaa lisäämällä **voidaan säästää 3,2-7,5 miljardia** vuodessa yhteiskunnassa. Väestön ikääntyessä liikunnan säästöpotentiaali kasvaa. Liikkumattomuudesta koituvat menot kasvavat tulevaisuudessa, jos liikunnan määrä vähenee samalla kun väestö ikääntyy. Tämä on olennainen uhka kaikkien julkisten palveluiden rahoitukselle.

www.ukkinstituutti.fi/tutkimus/liikuntatutkimus_suomessa/liikkumattomuuden-kustannukset

Mahdollisuus liikuntaharrastukseen ja liikunnalliseen elämäntapaan kaikille lisää **osallisuutta** yhteiskunnassa.

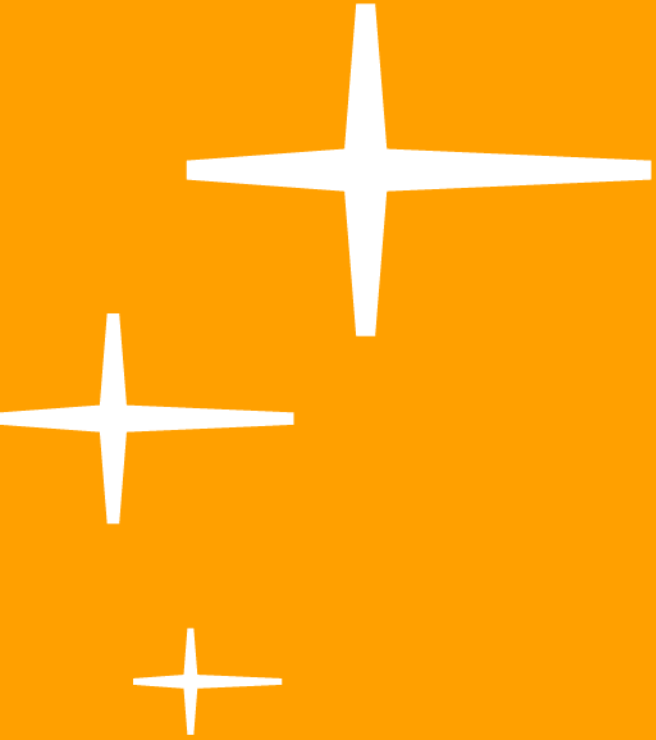
<https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>

Suomi sijoittuu kärkeen yhteiskunnallisen luottamuksen vertailuissa. **Seura- ja kansalaistoiminta rakentavat sosiaalista pääomaa.**

<https://www.stat.fi/ajk/satavuotiassuomi/suomimaailmankarjessa.html>

Liike on lääke: Liikunnalla on merkittävä rooli toimintakyvyn kehittämisessä sekä kansansairauksien ehkäisyssä ja hoidossa liittyen muassa lihavuuteen, diabetekseen, tuki- ja liikuntaelinsairauksiin, masennukseen, muistisairauksiin ja useisiin syöpäsairauksiin.

www.ukkinstituutti.fi

2

RATKAISU

LIIKKUVA SUOMI

1) LIKUNNALLINEN ELÄMÄNTAPA

Mitä: *Kerhoja kouluun:* tuodaan harrastuskerhot koulupäivän yhteyteen; *Liikunta arkiyhteisöissä:* tuetaan arkiyhteisöjä kuten kouluja ja työpaikkoja liikunnallisiin käytäntöihin; *Läheltä liikkumaan:* parannetaan liikunnan olosuhteita; *Nivelet liikkeelle:* tuetaan ihmisiä liikunnan pariin elämän nivelvaiheissa, esimerkiksi murrosiässä tai työn loppuessa.

Miksi: Ei ole yksittäistä keinoa pysäyttää liikkumattomuuden haittoja. Hyvien olosuhteiden kannustava vaikutus koskee kaikkia. Lisäksi eri elämäntilanteissa tarvitaan erilaista kannustusta liikunnan pariin.

2) ELINVOIMAINEN SEURATOIMINTA JA KANSALAISYHTEISKUNTA

Mitä: Uudistetaan rahoitusjärjestelmää nykyistä kannustavammaksi, kevennetään hallintoa, kasvatetaan seuratukea ja helpotetaan tilankäyttöä.

Miksi: Seuratoiminnassa on mukana yli miljoona suomalaisista. Pula vapaaehtoisista ja toiminnan ammattimaisuuden vaatimus haastavat kansalaistoimintaa. Jos kansalaistoiminta rapautuu, vaarantuu kansalaisten yhdenvertainen mahdollisuus liikkua ja harrastaa sekä rakentaa yhteisöjä.

3) KOKOAVA LIKUNTAPOLITIIKKA

Mitä: Perustetaan liikunnan ministerityöryhmä, jota johtaa liikunta- ja urheiluministeri sekä korkean virkamiestason koordinoitiryhmä, jossa on järjestöjen edustus. Ministerityöryhmä avaa koordinoitiryhmän tuella valtion budjetin liikunnalle ja urheilulle veikkausvoittovaroihin rajauksen sijaan, vahvistaa koordinaatiota ja purkaa hallinnollisia esteitä.

Miksi: Liikuntaa ei voi edistää riittävästi vain liikuntapolitiikalla. Esimerkiksi liikennepolitiikka, sosiaali- ja terveystaloudellinen politiikka ja puolustuspolitiikka luovat olennaisia mahdollisuuksia.

LIKUNNALLINEN ELÄMÄNTAPA

Kerhoja kouluun: jotta jokaisella lapsella on helppo mahdollisuus harrastaa, kirjataan harrastusmahdollisuus joka koululla tavoitteeksi hallitusohjelmaan, kootaan harrastamisen rahoitus ja lisätään kerhotukea 10 miljoonaa euroa 15,8 miljoonaan vuodessa.

Liikunta arkiyhteisöissä: liikunnan lisäämiseksi ihmisten arkiyhteisöissä perustetaan Liikkuvaa koulua vastaava ohjelma lasten, nuorten ja opiskelijoiden, työikäisten sekä ikäihmisten arkiyhteisöihin siten, että kolmen ikävaiheen ohjelmia rahoitetaan 6 miljoonalla eurolla kutakin vuosittain.

Läheltä liikkeelle: jokaisen omaehtoisen liikunnan edellytyksien parantamiseksi aloitetaan valtion ja kuntien yhteistyössä liikuntapaikkojen rakennus- ja kunnostusohjelma, jossa lisätään liikuntaolosuhteiden kunnostamiseen ja rakentamiseen tarkoitettua rahoitusta valtion osalta 20 miljoonaa vuosittain.

Nivelet liikkeelle: jotta liikunnallinen elämäntapa voi jatkua elämän nivelkohdissa elämänvaiheesta toiseen, aloitetaan seitsemään elämänvaiheeseen kohdennettava ohjelma, jota rahoitetaan 2 miljoonaa euroa vuodessa.

Liikunnallinen elämäntapa:

KERHOJA KOULUUN

Harrastaminen koululla koulupäivän yhteydessä mahdollistaa yhdenvertaisen harrastamisen ja lisää lapsille ja nuorille lisää aikaa perheen ja kavereiden kanssa, antaa motivoivaa, omaan kiinnostukseen pohjautuvaa tekemistä ja vähentää yksinäisyyttä. Harrastustoiminnan lisääminen koulupäivän yhteyteen on otettu hyvin vastaan koulujen henkilökunnan oppilaiden, vanhempien ja kerhotoiminnan järjestäjien keskuudessa.

Toteutus:

- + Yhteinen tavoite tulevalla vaalikaudella valtion, kuntien ja järjestöjen kesken: jokaiselle lapselle harrastusmahdollisuus koulupäivän yhteyteen
- + Valtio: kokoaa liikuntakerhojen pirstaleisen rahoituksen
- + Valtio: lisää kerhotukea 10 miljoonaa euroa 15,8 miljoonaan euroon
- + Kunnat ja koulut: sitoutuvat koulussa harrastamiseen, kuten kuluvalle vaalikaudella Liikkuvaan kouluun
- + Järjestöt ja yhdistykset: tarjoavat laadukasta matalankynnyksen toimintaa kouluissa

Tutustu myös: <https://www.olympiakomitea.fi/seuratoiminta/kerho-ja-harrastustoiminta/lasten-liike/>

TAVOITE:

harrastuskerhoja joka kouluun
– jokaiselle lapselle
harrastusmahdollisuus.

PERUSTE:

Harrastuskerho koulupäivän yhteydessä on helppo tapa järjestää kaikille lapsille harrastusmahdollisuus.

TOTEUTUS:

Kirjataan harrastusmahdollisuus joka koululla tavoitteeksi hallitusohjelmaan, kootaan harrastamisen rahoitus ja lisätään kerhotukea 10 miljoonaa euroa 15,8 miljoonaan vuodessa.

Liikunnallinen elämäntapa:

LIIKUNTA ARKIYHTEISÖISSÄ

Ihmisiä kannustavat usein liikunnan pariin toiset ihmiset ja yhteisö. Siksi tarvitaan liikkumaan innostavia käytäntöjä elämäntavan eri arkiyhteisöihin. Osana Liikunta arkiyhteisöissä – ohjelmaa tehostetaan opettajien, ohjaajien ja hoitajien liikuntaosaamista. Järjestöjen osalta ohjelmaa tuetaan konseptoimalla – kehittämällä monistettaviksi käytännöiksi – eri arkiyhteisöissä kuten kouluissa ja työpaikoilla tehtävää liikunnanedistämistä.

Liikunta arkiyhteisöissä koostuu kolmesta osasta:

- + **Liikkuva ja oppiva yhteisö:** ilo kasvaa liikkuen (varhaiskasvatus), liikkuva koulu (peruskoulut), liikkuva opiskelu (toinen aste)
- + **Liikkuva työikä:** liikunta työpäivän yhteydessä: liikkuva työpaikka, liikkuva pienyritys, liikkuva työpaja (KKI:n työn jatkaminen ja tehostaminen)
- + **Liikkuva vanhuusikä:** eläkeläiset*, kotihoito, laitoshoido (Voimaa vanhuuteen –työn jatkaminen ja tehostaminen)

Liikunta arkiyhteisöissä–osaohjelmassa jatketaan kaikkia nykyisiä liikuntaohjelmia ja niiden liikkumista edistävien hyvien käytäntöjen juurruttamista arkiyhteisöihin tehostetaan. Kolmelle eri elämäntavan vaiheelle rakennetaan samankaltaiset ohjelmat, kuin Liikkuva koulu on ollut peruskoululaisille.

* Esimerkiksi kotona asuvia ikäihmisiä, jotka eivät ole kotihoidon piirissä, mutta hyötyisivät liikkeen lisäämisestä välttääkseen merkittävät terveys- ja hyvinvointihaitat, on arviolta 300 000.

TAVOITE:

Koulu- ja työpaikkaliikunnan sekä muun arkiyhteisöliikunnan lisääminen.

PERUSTE:

Esim. Liikkuva koulu on onnistunut liikunnan lisäämisessä arjessa. Kts. [Liikkuva koulu](#).

TOTEUTUS:

Kolme ohjelmaa, joiden kunkin rahoitus on 6 milj. vuosittain.

Liikunnallinen elämäntapa:

LÄHELTÄ LIIKKUMAAN

Läheltä liikkumaan -kunnostusohjelma: vaalikauden kestävä kuntien ja valtion liikuntapaikkojen rakennus- ja kunnostusohjelma, jonka tavoitteena on lisätä ja kehittää liikuntapaikkoja sekä purkaa niihin kertynyttä korjausvelkaa.

Kunnostusohjelma koskee myös koulun pihoja ja liikuntatiloja. Niitä tulee kehittää monia eri kohderyhmiä laaja-alaisesti palveleviksi liikuntapaikoiksi. Valtio kohdentaa kunnostusohjelmaan 20 miljoonaa vuosittain vaalikauden ajan ja kannustaa näin myös kuntia kohdentamaan kunnostusohjelmaan rahaa.

TAVOITE:

Omaehtoisen liikunnan ja harrasteliikunnan tukeminen.

PERUSTE:

Liikuntapaikkojen korjausvelka on sadoissa miljoonissa.

Kts. [VLN/VTT 2012](#).

TOTEUTUS:

20 miljoonan euron vuosittainen kannustinraha kunnille ja kunnostusohjelma.

Liikunnallinen elämäntapa:

NIVELET LIIKKEELLE

Ihmiset lopettavat liikunnan ja harrastamisen usein elämän nivelvaiheissa: liikuntatottumukset jäävät taka-alalle elinpiirien ja –tottumusten vaihtuessa esimerkiksi teini-iässä, työn loppuessa, sairastuessa tai vammautuessa.

Nivelet liikkeelle –toiminnalla haettaisiin seitsemän, osin EU-rahoitteisen, valtakunnallisen hankkeen voimin tukea elämän eri nivelkohtiin, joissa liikuntaharrastukset jäävät. Hankkeilla kehitetään ja juurrutetaan käytäntöjä, joilla autetaan ihmisiä liikunnan pariin.

Hankkeet tukeutuvat aiempiin hankkeisiin ja hyviin kansainvälisiin esimerkkeihin.

- + Teinit: seurapudokkaat
- + Opiskeluun siirtyminen
- + Pienten lasten vanhemmat
- + Työn lopetus: eläköityminen tai työttömyys
- + Leskeytyminen
- + Omaishoitajuus
- + Sairastuminen tai vammautuminen

TAVOITE:

Liikunnallisen elämäntavan jatkuvuuden tukeminen.

PERUSTE:

Liikunnallinen elämäntapa ei jatku, jos Kts. esim. [HLU 2017](#).

TOTEUTUS:

Seitsemän eri ikävaiheisiin kohdennettavaa osin EU-rahoitteista hanketta, budjetti 2 miljoonaa euroa vuosittain.

ELINVOIMAINEN SEURATOIMINTA JA KANSALAISYHTEISKUNTA

Elinvoimaisen seuratoiminnan ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseksi uudistetaan rahoitusjärjestelmää nykyistä kannustavammaksi, kevennetään hallintoa, kasvatetaan seuratukea ja helpotetaan tilankäyttöä.

Kansalaisyhteiskunnan avustus- ja arviointijärjestelmän uudistaminen: jotta liikuntajärjestöjen edellytykset järjestää mielekästä liikuntatoimintaa paranevat, vapautetaan voimavaroja hallinnosta toimintaan: tavoitteena on selkiyttää, keventää ja systematisoida nykyistä järjestelmää.

Seurojen tukeminen: Liikunnan mahdollistamiseksi, kansalaistoiminnan autonomian kasvattamiseksi ja seurojen jäsenkehityksen tukemiseksi nostetaan seuratuki 8 miljoonaan euroon ja siirretään sen jakaminen liikunta- ja urheiluyhteisön vastuulle.

Tilaa seuratoiminnalle: käydään läpi tilankäytön säädöskannustimet tilankäytön helpottamiseksi – esimerkiksi vuokrissa käytetyt alv-kannat ja vastuukysymykset.

Elinvoimainen seuratoiminta ja kansalaisyhteiskunta

SEURATOIMINNAN LAATU JA TOIMINTAEDELLYTYKSET

Seuratoiminta ja kansalaistoiminta liikuttavat suurta osaa suomalaisista. [Vapaa-aikatutkimuksen \(2018\)](#) mukaan erityisesti lapset ja nuoret liikkuvat nykyisin seuroissa. 10–14-vuotiaat ovat selvästi enemmän mukana urheiluseuroissa kuin aiempina vuosikymmeninä.

Samalla kuitenkin pula vapaaehtoisista ja toiminnan ammattimaisuuden vaatimus haastavat kansalaistoimintaa. Jos kansalaistoiminta rapautuu, vaarantuu kansalaisten yhdenvertainen mahdollisuus liikkua ja harrastaa sekä osallistua yhteisöihin. Siksi seuroja on tuettava kiinnostavan toiminnan järjestämiseksi.

- + **Seurojen tukeminen:** Seuratuella saadaan lisättyä ammattimaisuutta, ohjaajia ja matalan kynnyksen toiminnan osaamista. Määrän tulee olla vähintään 8000 000 euroa. Näin saadaan nykyistä enemmän liikettä ja urheilumenestystä aikaiseksi sekä uusia jäseniä seuratoimintaan. Hallinnon keventämiseksi, kansalaistoiminnan autonomian kasvattamiseksi ja sen piirissä olevan asiantuntemuksen hyödyntämiseksi seuratuon jakaminen tulee siirtää kansalaisyhteiskunnalle.
- + **Tilaa seuratoiminnalle:** Riittävästi laadukkaita ja edullisia olosuhteita seuratoiminnalle. Keskeistä on Läheltä liikkumaan -kunnostusohjelma. Lisäksi tilankäytön säädöskannustimet ja vastuukysymykset tulee käydä läpi tilankäytön helpottamiseksi. Näitä kannustimia ovat esimerkiksi tilojen vuokrissa ja liikuntapalveluissa käytetyt alv-kannat ja vastuukysymykset.

TAVOITE:

Yhä useampi liikkuu ja osallistuu mielekkäällä tavalla seuroissa.

PERUSTE:

Seuratoiminta kiinnostaa ja sillä on kyky liikuttaa – samalla se on hyvin haastettua.

TOTEUTUS:

Lisätään seuratukea 4 miljoonalla eurolla 8 miljoonaan ja helpotetaan hallintoa.

KOKOAVA LIIKUNTAPOLITIikka

Liikkumattomuuden haittojen ja niistä aiheutuvien kustannuksien kasvun pysäyttämiseksi aloitetaan Liikkuva Suomi -ohjelma. Siitä vastaa liikunnan ministerityöryhmä. Ministerityöryhmä avaa valtion budjetin liikunnalle ja urheilulle käyden läpi, mitkä määrärahat voidaan siirtää rahapelivoittovararahoituksen ulkopuolelle ja mitkä määrärahat eivät sovi nykyiseen liikuntabudjettiin. Lisäksi ministerityöryhmä etsii ja poistaa hallinnolliset ja rakenteelliset esteet liikunnalle ja urheilulle sekä vahvistaa liikunnan edistämisen koordinaatiota eri hallinnonaloilla.

BUDJETIN AVAAMINEN

Budjetin avaaminen mahdollistaa liikuntabudjetin kasvun ja rahoituslähteiden monipuolistamisen sekä lisäksi poikkihallinnollista liikunnan ja urheilun edistämistä.

Budjetin avaaminen on perusteltua useasta syystä. Lisärahoitukselle on suuri tarve, jota kuvaa esimerkiksi yli 3 miljardin liikkumattomuuden haittakustannukset. Ilman valtion rahallista kohdennusta tuskin voidaan nykyisestäään vähentää liikkumattomuuden haittoja, lisätä liikettä, tukea elinvoimaista kansalaisyhteiskuntaa ja edistää huippu-urheilumenestystä. Nykyisellä rahoitusmallilla ei ole näkyvissä, että lisäkohdennuksia voidaan tehdä. Käytännössä kaikki liikunnan valtionrahoitus kohdennetaan veikkausvoittovaroista, ja näillä varoilla on pikemmin laskupaine. Kolmanneksi budjetin avaamiselle on perusteena liikunnan yhdenvertaisuus muihin toimialoihin nähden. Liikunta on ainoa toimiala, jonka koko valtionrahoitus tulee käytännössä yksinomaan veikkausvoittovaroista .

Budjetin avaaminen tarkoittaa kahta toisiinsa liittyvää asiaa:

- 1) liikuntabudjetissa käytetään jatkossa yleiskatteellisia budjettivaroja veikkausvoittovarojen lisäksi ja siten lisätään liikunnan kokonaisbudjettia sekä
- 2) nykyisin liikuntabudjetissa olevia määrärahoja siirretään soveltuvin osin muiden hallinnonalojen yleiskatteellisiin budjetteihin ja myös siten lisätään liikunnan kokonaisbudjettia.

TAVOITE:

Kaikkien julkisten liikuntaa edistävien toimien edellytysten vahvistaminen.

PERUSTE:

Liikunnan rahoituksen kasvava ja nykyrahoitusta suurempi tarve; veikkausvoittovarojen laskupaine ja toimialojen yhdenvertaisuus.

TOTEUTUS:

Yleiskatteellisen budjetin käyttäminen veikkausvoittovarojen lisäksi ja liikunnan tukeminen nykyistä kattavammin budjetissa.

BUDJETIN AVAAMINEN: ehdotus hallitusohjelmaan:

Liikunnan voimavarojen kasvattamiseksi vastaamaan tarpeeseen sekä toimialojen yhdenvertaisuuden, budjetin selkeyden ja liikunnan poikkihallinnollisten edistämisen mahdollisuuksien lisäämiseksi avataan valtion budjetti liikunnalle. Tämä tarkoittaa, että liikuntabudjetissa käytetään jatkossa yleiskatteellisia budjettivaroja rahapelivoittovarojen lisäksi ja nykyisin liikuntabudjetissa olevia määrärahoja siirretään soveltuvin osin muiden hallinnonalojen yleiskatteellisiin budjetteihin.

TAVOITE:

Kaikkien julkisten liikuntaa edistävien toimien edellytysten vahvistaminen.

PERUSTE:

Liikunnan rahoituksen kasvava ja nykyrahoitusta suurempi tarve; veikkausvoittovarojen laskupaine ja toimialojen yhdenvertaisuus.

TOTEUTUS:

Yleiskatteellisen budjetin käyttäminen veikkausvoittovarojen lisäksi ja liikunnan tukeminen nykyistä kattavammin budjetissa.

KOKOAVA LIIKUNTAPOLITIikka

- + **Liikunta- ja urheiluministeri:** liikunta- ja urheiluministeri keskittyy nykyistä selkeämmin liikuntaan ja urheiluun sekä ottaa kokonaisvastuun liikunnan poikkihallinnollisesta ja -poliittisesta edistämisestä.
- + **Korkean tason virkamiesryhmä – Liikkuvan Suomen ohjausryhmä:** ohjaa Liikkuvan Suomen toimenpiteiden kokonaisuutta käytännössä ja poikkihallinnollisesti. Mukana on järjestöjen ja kuntien edustus, jotta liikuntaa käytännössä järjestävät tahot ovat mukana. Ohjausryhmän muun muassa arvioi keskeisen lainsäädännön vaikutukset liikunnalle ja urheilulle.
- + **Liikunnan ministerityöryhmä:** Valtioneuvosto nimeää liikuntaa ja urheilua koordinoivan ja kehittävän ministerityöryhmän, joka koordinoi valtioneuvostotasolla liikunnan ja urheilun edistämistä.
- + **Palveluketjut toimimaan:** Nostetaan kuntien ja maakuntien valtion rahoitusosuuden yhteysosuus 3 %:iin jotta rahalla on vaikuttavuutta. Osuuden ollessa 1 % kunnissa ja maakunnissa jouduttaisiin tekemään melko paljon selvitystyötä ja erilaista hallintoa häviävän pienen rahasumman saamiseksi.

TAVOITE:

Kaikkien julkisten liikuntaa edistävien toimien vahvistaminen ja kokonaiskoordinointi.

PERUSTE:

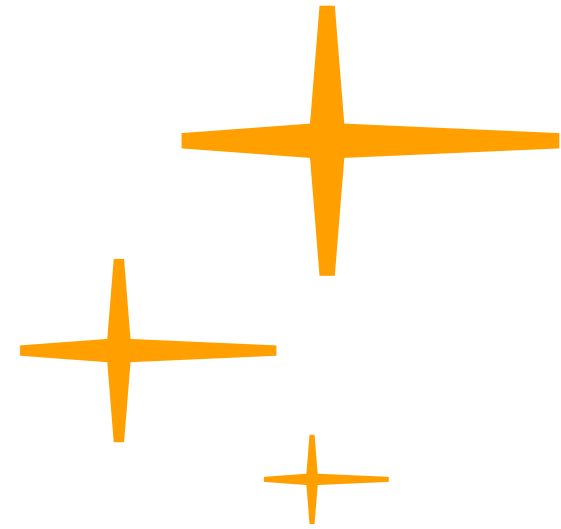
Liikuntaa ei voida edistää vain OKM:n sektorilla. Kts. [VLN](#)

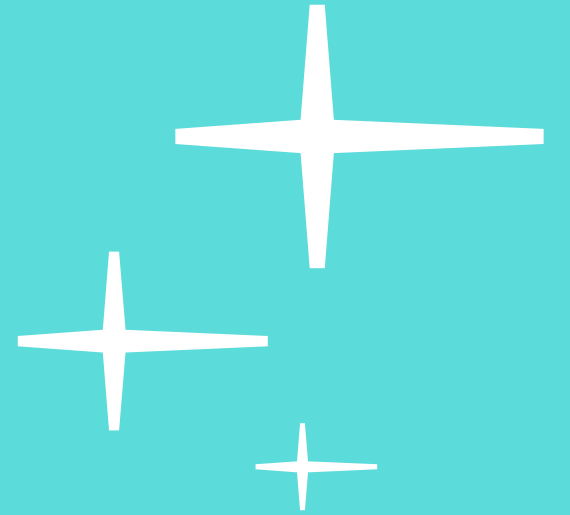
TOTEUTUS:

Liikunnan ministerityöryhmä ja Liikkuva Suomi –ohjausryhmä sekä budjetin avaaminen.

INVESTOINNIT

TOIMENPIDE	€/vuosi
Liikunnallinen elämäntapa	50 milj.
<i>Läheltä liikkumaan</i>	<i>20 milj.</i>
<i>Liikunta arkiyhteisöissä</i>	<i>18 milj.</i>
<i>Liikkuva ja oppiva yhteisö: 6 milj.</i>	
<i>Liikkuva työikä: 6 milj.</i>	
<i>Liikkuva vanhuusikä: 6 milj.</i>	
<i>Nivelet liikkeelle</i>	<i>2 milj.</i>
<i>Kerhot kouluun</i>	<i>10 milj.</i>
Elinvoimainen seuratoiminta ja kansalaisyhteiskunta	4 milj.
<i>Uusi avustus- ja arviointijärjestelmä</i>	<i>0 milj.</i>
<i>Seuratoiminnan laatu ja toimintaedellytykset</i>	<i>4 milj.</i>
Kokoava liikuntapolitiikka	0
YHTEENSÄ:	54 milj.

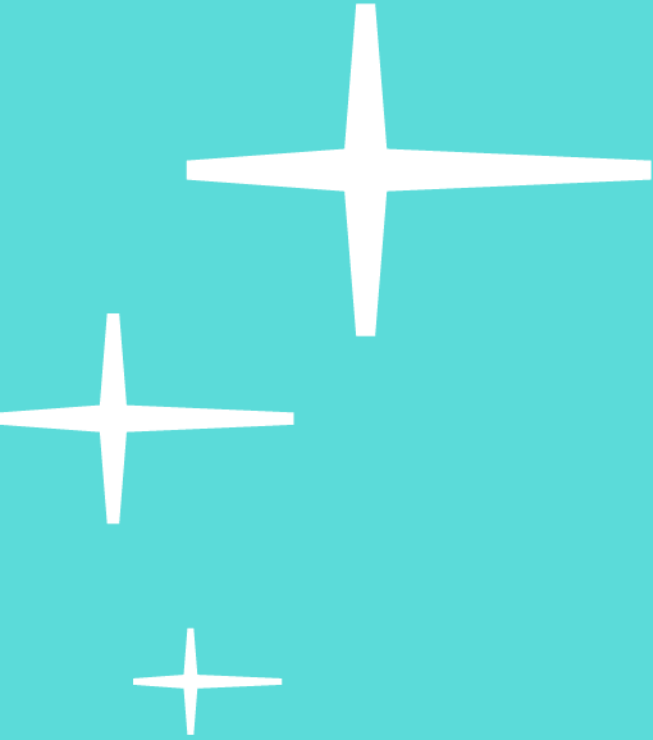

MENESTYVÄ SUOMI

Kansallisia edellytyksiä huippu-urheilumenestykselle

1

TARVE

74 %
suomalaisista on
kiinnostunut siitä,
että suomalaiset
urheilijat menestyvät
kansainvälisesti.

72 %
suomalaisista kokee,
että huippu-urheilijat
tarjoavat myönteisiä
esimerkkejä, joita muut
voivat seurata.

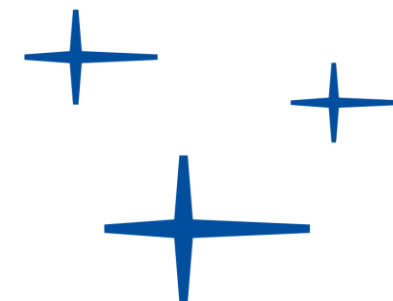
70 %
suomalaisista kokee
saavansa hyvää mieltä
huippu-urheilun
seuraamisesta.

HUIPPU-URHEILU ON MERKITYKSELLISTÄ

- + Huippu-urheilu opettaa hyvää kilpailua ja muita elämäntaitoja
- + Huippu-urheilu näyttää, ettei mahdoton olekaan mahdotonta
- + Huippu-urheilu rakentaa yhteisöllisyyttä
- + Huippu-urheilu ja -tapahtumat antavat yhteiskunnalle enemmän kuin ne ottavat
- + Huippu-urheilu vahvistaa kansallista identiteettiä

Katso tarkemmin:

[Huippu-urheilun yhteiskunnallinen perustelu](#)

NYKYTILA EI MAHDOLLISTA KANSAINVÄLISTÄ MENESTYSTÄ

74 %
suomalaisista on
kiinnostunut siitä,
että suomalaiset
urheilijat menestyvät
kansainvälisesti.

72 %
suomalaisista kokee,
että huippu-urheilijat
tarjoavat myönteisiä
esimerkkejä, joita muut
voivat seurata.

70 %
suomalaisista kokee
saavansa hyvää mieltä
huippu-urheilun
seuraamisesta.

RESURSSIT

Huippu-urheilu – erityisesti hyvän alun saaminen urheilu-uralle – vaatii lisää resursseja. Nyt jäämme huippu-urheilun julkisessa resursoinnissa merkittävästi jälkeen keskeisistä kilpailijamaistamme.

JOHTAMINEN

Huippu-urheilumenestyksen systemaattinen edistäminen edellyttää selkeää johtamista, jossa voidaan tehdä toiminnallisia ja resurssivalintoja. Tulevalla vaalikaudella on syytä selvittää riippumattomasti, edistäisikö useassa menestyvässä urheilumaassa käytössä oleva huippu-urheilulaki johtamista.

2

RATKAISU

MENESTYVÄ SUOMI

1) RESURSSILISÄYS

Mitä: 10 miljoonan euron lisäys huippu-urheilun rahoitukseen. Resurssilisäys aloitetaan vaalikaudella 2019-23, ja sen vastaavan suuruiselle jatkolle luodaan näkymä kahdelle tulevalle vaalikaudelle. Lisäresurssit kohdennetaan kilpailukykyisiin toimintaympäristöihin sekä kärkiurheilijoiden ja lahjakkaimpien nuorten tukemiseen.

Miksi: Lisäresurssit takaavat menestyksen mahdollistavan valmentautumisen ja laadukkaat toimintaympäristöt harjoittelulle kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa.

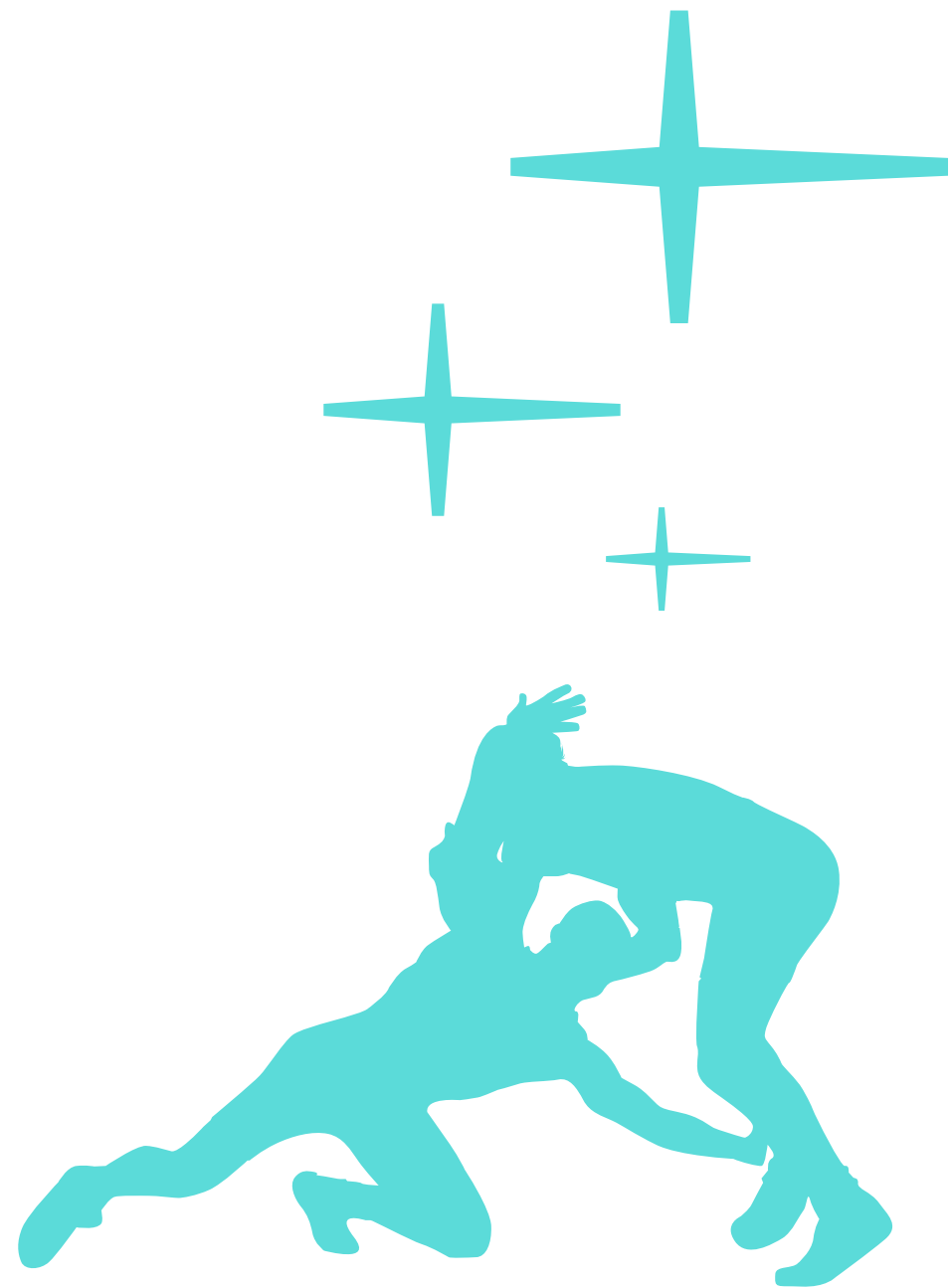
2) JOHTAMISEN SELKIYTTÄMINEN

Mitä: Toteutetaan selkeää johtamista – johtaminen yhteen organisaatioon. Teetetään riippumaton selvitys huippu-urheilulain tarpeellisuudesta.

Miksi: Selkeä johtaminen mahdollistaa huippu-urheilun johdonmukaisen ja pitkäjänteisen kehittämisen. Valta, vastuu ja keinot johtamiselle tulee olla selkeästi yhdessä organisaatiossa. Useissa menestyvissä urheilumaissa on myös käytössä huippu-urheilulaki.

RESURSSILISÄYS

Huippu-urheilun rahoittamiseksi perustetaan nykyisen liikuntabudjetin lisäksi uusi huippu-urheilun tehostamisen määräraha. Se kohdennetaan rahapelivoittovarojen ulkopuolelta ja on summaltaan 10 miljoonaa euroa vuosittain. Tarkoituksena on kehittää kärkiurheilijoiden ja lahjakkaimpien nuorten valmentautumista sekä kansainvälisesti kilpailukykyisiä toimintaympäristöjä. Näin vahvistetaan edellytyksiä suomalaisten arvostamalle kansainväliselle huippu-urheilumenestykselle.

RESURSSILISÄYS - KOHDENNUKSET

Olympiakomitean koordinoimana:

1 Valmentautumisprosessit:

valmentautumisen laatu ja nuoret urheilijat aikaisemmin tuen piiriin sekä useampi nuori laajemmalle tuelle

- + Lajiliitoille ja urheilijoille jaettavat tuet
- + Olympiayksilöurheilu, joukkuepelit, paralympiaurheilu ja ei-olympialajit
- + Nuorten urheilijoiden valmennuskeskittymiin siirtymisen vauhdittaminen
- + Potentiaalisten nuorten ja kärkiurheilijoiden valmentajien tuki

2 Ammattivalmentamisen edistäminen

- + Nuorten olympiavalmentajatuet
- + Olympiavalmentajatuet

3 Valmennuskeskittymien rakentaminen ja joukkuepelien vastuohjelma

- + Valitut urheiluakatemit ja valmennuskeskukset
- + Asiantuntijapalvelut
- + Urheilijoiden hyvä päivä huomioiden 24/7 tarpeet (asuminen, ruoka, opinnot ym.)
- + Suurin osa lapsista tulee mukaan urheiluun joukkuepelien kautta. Siksi on tärkeää, että joukkuepeleissä valmentautumisen monipuolinen pohja taataan kasvukeskuksissa.

4 Huippu-urheiluyksikön asiantuntijapalvelut urheilijoille ja lajeille

- + Lääkäriverkosto, fysioterapiaverkosto, psyykkisen valmennuksen verkosto, ravintovalmennuksen verkosto, fyysisen valmennuksen verkosto, kaksoisuraverkosto
- + Maajoukkueiden leiri- ja kilpailutoiminta

TAVOITE:

Urheilijoille laadukas valmentautuminen ja toimintaympäristöt.

PERUSTE:

Jäämme verrokkimaistamme jälkeen rahoituksessa.

TOTEUTUS:

10 miljoonan määrärahalisäys ja näkymä vastaavasta kahdelle tulevalle vaalikaudelle.

JOHTAMISEN SELKIYTTÄMINEN

- + Liikuntapoliittisessa selonteossa tunnistettiin tarve johtamisen selkiyttämiseksi. Menestyvissä urheilumaissa johtaminen on selkeästi yhdessä organisaatiossa. Suomessa vastuu ja keinot ovat olleet hajautettuina OKM:n ja Olympiakomitean välille.
- + OKM ja Olympiakomitea ovat selonteon pohjalta jo aloittaneet johtamisen selkeyttämisen. Uudella vaalikaudella on tärkeää toteuttaa selkeää johtamista käytännössä.
- + Selonteossa todetaan, että ”Jatkossa on tarvittaessa tutkittava nykyisen lainsäädännön uudistamisen tarve ja arvioitava erillisen huippu-urheilulain tarpeellisuus”. (s. 39). Tulevaisuudessa on tarkasteltava, edistäisikö huippu-urheilulaki huippu-urheilumenestystä tukevaa johtamista.

TAVOITE:

Paras mahdollinen tuki huippu-urheilumenestykselle johtamisen myötä.

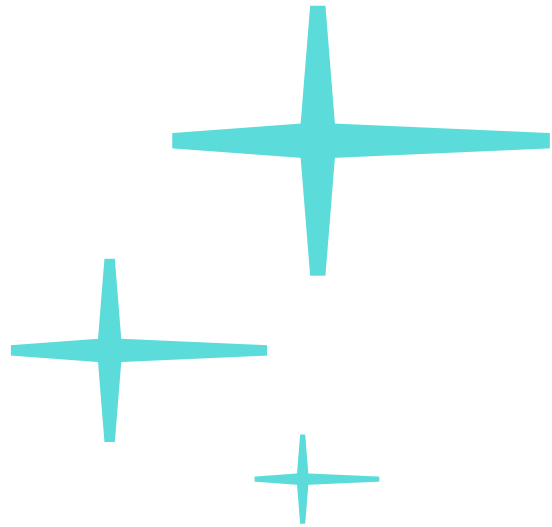
PERUSTE:

Huippu-urheilun johtamisen nykytila ei vastaa parhaita kansainvälisiä esimerkkejä.

TOTEUTUS:

Toteutetaan riippumaton selvitys huippu-urheilulain hyödyistä Suomessa.

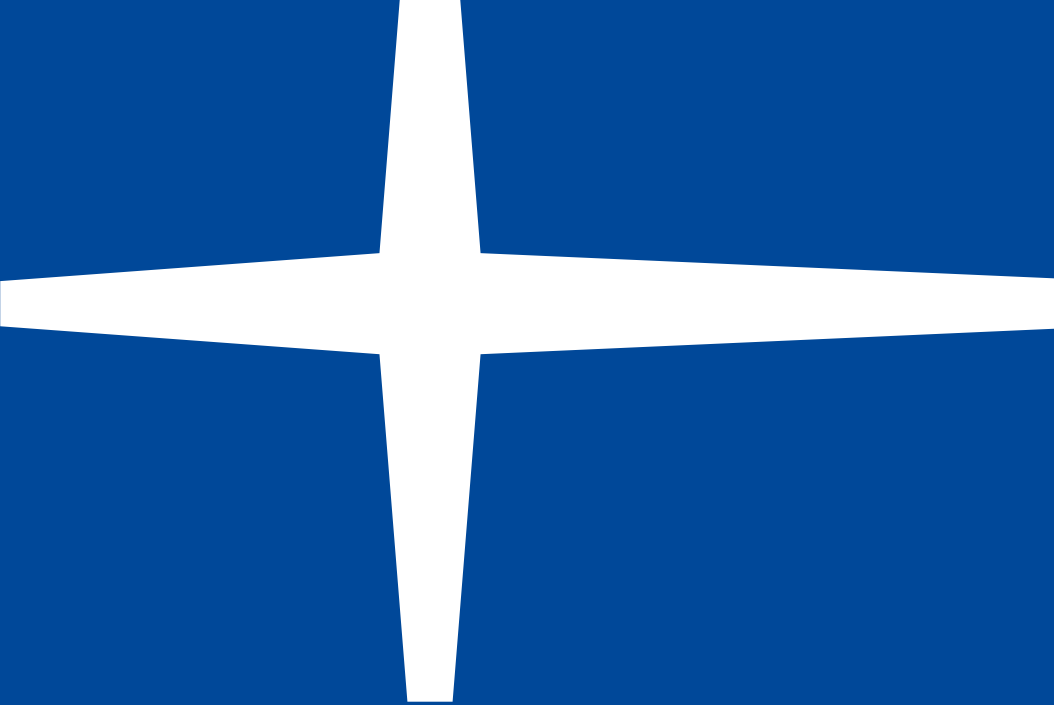
INVESTOINNIT VAALIKAUDELLA 2019-2023

TOIMENPIDE	€/vuosi
Johtamisen selkiyttäminen	0 milj.
Resurssilisäys	10 milj.
YHTEENSÄ:	10 milj.

HUIPPU- URHEILU 2030

KIITOS!

